

Załącznik do uchwały Nr XIII/95/2015
Rady Powiatu Drawskiego
z dnia 23 października 2015 r.

**POWIATOWY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2013-2015**

Drawsko Pomorskie 2015

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Przedmiot i zadanie programu.....	5
2.1. Podstawy prawne programu.....	6
3. Diagnoza sytuacji w ochronie zdrowia psychicznego na terenie powiatu drawskiego.....	7
3.1 Sytuacja demograficzna.....	7
3.2 Liczba ludności w podziale na Gminy.....	7
4. Infrastruktura ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz organizacji i instytucji wspierających w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.....	9
4.1. Stacjonarna opieka medyczna.....	9
4.2. Ambulatoryjna opieka medyczna.....	10
4.3. Zasoby pomocy społecznej.....	11
4.3.1 Dom Pomocy Społecznej w Darskowie	11
4.3.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim.....	12
4.3.3. Powiatowy Dzienny Dom Samopomocy – Ośrodek Rehabilitacyjno – Kulturalny w Drawsku Pomorskim (z filią w Złocięcu od 1 grudnia 2014 roku)	14
4.3.4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Drawsku Pomorskim.....	14
4.3.5. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	17
4.3.6. Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim.....	17
4.3.7. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim.....	19
4.3.8. Miejsko Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.....	20
4.3.9. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22
4.4. Placówki edukacyjne	25
4.4.1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Drawsku Pomorskim....	25
4.4.2. Zespół Placówek Edukacyjno – Terapeutycznych w Bobrowie	30
4.5. Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu drawskiego.....	32

4.5.1. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Radość z życia, który prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno Wychowawczy w Gudowie.....	32
4.5.2. Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „NIKE”.....	32
4.5.3. Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Carpe Diem”.....	32
4.5.4. Stowarzyszenie „Ametyst”.....	33
4.5.5. Stowarzyszenie „Filar”.....	33
5. Cele i zadania dla powiatu drawskiego wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.....	34
6. Harmonogram realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.....	35
7. Podsumowanie	37

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.), uznając, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa, nakłada na samorządy województw, powiatów i gmin zadania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego. W świetle ustawy, działania samorządów terytorialnych polegają w szczególności na:

- 1) promowaniu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym,
- 3) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Problem zdrowia psychicznego jest niezwykle poważny, ponieważ liczba chorych psychicznie rośnie w alarmującym tempie. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że ponad 450 mln osób na świecie cierpi na choroby psychiczne lub z powodu problemów psychospołecznych (tj. alkoholizm czy narkomania). Aż 165 mln Europejczyków, czyli 38 % populacji naszego kontynentu, każdego roku cierpi na zaburzenia psychiczne i choroby mózgu, takie jak depresja, napady lęku, bezsenność czy demencja. W nowym opracowaniu uwzględniono prawie 100 zaburzeń, oprócz lęków i depresji także schizofrenię i uzależnienie od alkoholu, a także choroby mózgu, takie jak epilepsja, demencja, choroba Parkinsona oraz stwardnienie rozsiane. Najnowsze prognozy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) są bardzo niepokojące. Przewidują one, że w 2020 roku depresja będzie na świecie drugą najbardziej kosztowną społecznie chorobą po chorobach nowotworowych, a osoby z chorobami psychicznymi i neurologicznymi stanowią 14,6 % wszystkich chorych na świecie. Choroby psychiczne najbardziej utrudniające życie pacjentom i zaburzające ich funkcjonowanie w społeczeństwie to: depresja jednobiegunowa, schizofrenia, alkoholizm, choroba dwubiegunowa oraz natręctwa myślowe i czynnościowe.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, to osoby:

- 1) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- 2) upośledzone umysłowo,
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Zdrowie psychiczne określane jest, jako pełnia dobrego stanu fizycznego, psychicznego, emocjonalnego i społecznego.

2. Przedmiot i zadanie programu

Obowiązek opracowania „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Drawskiego na lata „2013 – 2015” wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011, poz. 128). W ramach wyznaczonej strategii działań rozporządzenie obliguje również samorząd powiatu do koordynowania i monitorowania realizacji powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Zadaniem „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Drawskiego na lata 2013-2015” jest ocena stanu zdrowotnego mieszkańców oraz opisanie posiadanych zasobów opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a przede wszystkim określenie potrzeb i możliwości reorganizacji istniejącej bazy oraz tworzenia w przyszłości nowych struktur opieki i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz podejmowania działań promujących zdrowie psychiczne i zapobiegających dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

„Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Drawskiego na lata 2013 - 2015” jest ramowym ujęciem potrzeb w zakresie organizacji i funkcjonowania opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz innych form działalności na rzecz ochrony zdrowia psychicznego, które mogą być realizowane na terenie powiatu drawskiego przez samorzady powiatu i gmin oraz podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe.

Kierując się zaleceniami § 4 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz.128) Powiat Drawski podjął się

opracowywania i realizacji „Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Drawskiego na lata 2013 - 2015”.

2.1. Podstawy prawne programu

Obowiązki samorządu powiatowego w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013r., poz. 1445).
- 2) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.)
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r., poz. 721 ze zm.)
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r. ,poz.163 ze zm.).
- 5) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz.581 ze zm.)
- 6) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r., poz. 149 ze zm.).
- 7) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 24 poz. 128)
- 8) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz.U. z 2014 r.poz.667).

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013 – 2015 ma szansę na skuteczną i pełną realizację jedynie pod warunkiem przyjęcia jego rekomendacji przez wszystkie instytucje, organizacje i osoby zajmujące się ze statutowego obowiązku lub społecznej potrzeby problematyką zdrowia psychicznego i jego ochrony.

3. Diagnoza sytuacji w ochronie zdrowia psychicznego na terenie powiatu drawskiego

3.1 Sytuacja demograficzna

Sytuację demograficzną na terenie powiatu drawskiego należy uznać za stosunkowo stabilną i przewidywalną w średnim horyzoncie czasowym. Porównanie stanu faktycznego ludności z założeniami prognozy demograficznej wskazuje na występowanie okresowych różnic, które jednak nie przekraczają 2%. Największa rozbieżność widoczna jest w 2010 roku, gdy różnica pomiędzy stanem przewidywanym a faktycznym wynosiła + 685 osób. Natomiast już w 2013 roku widoczne jest przybliżanie się liczby ludności faktycznie zamieszkującej teren powiatu do wartości prognozowanej. Różnica wyniosła jedynie +124.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS stan na 31.12.2013r.

3.2 Liczba ludności w podziale na Gminy

Ponad 50% ludności powiatu zamieszkuje cztery główne miasta: Kalisz Pomorski, Drawsko Pomorskie, Czaplinek, Złocieniec. Spośród nich największą liczbą ludności charakteryzuje się Złocieniec, którego mieszkańcy stanowią 22% z całej ludności zamieszkującej powiat drawski. Drugie pod względem liczebności jest Drawsko Pomorskie - 20% mieszkańców powiatu.

Tab.1. Dane demograficzne z podziałem na gminy

Miasto i Gmina, Gmina	2009	2010	2011	2012	2013
Miasto i Gmina Drawsko Pomorskie	16 290	16 832	16 747	16 744	16 618
w tym Miasto Drawsko Pomorskie	11 385	11 898	11 914	11 897	11 878
Miasto i Gmina Czaplinek	11 670	12 013	11 986	11 947	11 950
w tym Miasto Czaplinek	6 838	7 167	7 145	7 200	7 188
Miasto i Gmina Kalisz Pomorski	7 202	7 320	7 356	7 376	7 383
w tym Miasto Kalisz					

Pomorski	4 213	4 333	4 320	4 333	4 361
Gmina Ostrowice	2 502	2 612	2 630	2 653	2 595
Gmina Wierzchowo	4 458	4 444	4 430	4 421	4 372
Miasto i Gmina Złocieniec	15 363	15 766	15 677	15 583	15 485
w tym Miasto Złocieniec	13 244	13 515	13 424	13 331	13 224
RAZEM	57 485	58 987	58 826	58 724	58 403

Źródło: Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2013 r.

4. Infrastruktura ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz organizacji i instytucji wspierających w zakresie ochrony zdrowia psychicznego

4.1. Stacjonarna opieka medyczna

SPZOZ Szpital Specjalistyczny MSW w Złocieńcu, Kańsko 1

W placówce znajduje się Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych, który posiada 24 łóżka. Placówka przyjmuje pacjentów zarówno ze służb mundurowych jak i pacjentów cywilnych. Ma podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Pacjenci przyjmowani są na podstawie skierowania z Poradni Zdrowia Psychicznego oraz ze skierowaniami od lekarza psychiatry - specjalisty.

1. Ilość Leczonych w SPZOZ Szpital Specjalistyczny MSW w Złocieńcu ul. Kańsko 1 – Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych

Rok	Ilość pacjentów ogółem	Ilość funkcjonariuszy służb mundurowych	Ilość pozostałych pacjentów	Średni czas hospitalizacji
2013	257	56	201	29
2014	259	50	201	26

Najczęściej leczone jednostki chorobowe Rok 2013

Lp.	Nazwa schorzenia	Klasyfikacja ICD- 10
1	Nerwica neurasteniczna	F – 48
2	Zaburzenia lękowe z napadami lęku	F – 41
3	Zaburzenia stresowe	F – 68

Najczęściej leczone jednostki chorobowe Rok 2014

Lp.	Nazwa schorzenia	Klasyfikacja ICD- 10
1	Nerwica neurasteniczna	F – 48
2	Zaburzenia lękowe z napadami lęku	F – 41
3	Zaburzenia stresowe	F – 68

Zatrudnieni 2013

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość osób
1	Lekarz psychiatra (specjalista z II)	3
2	Psycholog kliniczny	1
3	Psychoterapeuta	1
4	Terapeuta zajęciowy	1
5	Pielęgniarka	5

Zatrudnieni 2014

Lp.	Nazwa stanowiska	Ilość osób
1	Lekarz psychiatra (specjalista z II)	3
2	Psycholog kliniczny	1
3	Psychoterapeuta	1
4	Terapeuta zajęciowy	1
5	Pielęgniarka	5

1.2. Ambulatoryjna opieka medyczna

Poradnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia w Drawsku Pomorskim. Placówka jest podmiotem leczniczym zaopatrującym pacjentów z terenu województwa zachodniopomorskiego. W ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia obejmuje leczenie psychoterapeutyczne uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz konsultacje psychiatryczne pacjentów poradni. Na terenie Powiatu Drawskiego funkcjonują również prywatne gabinety psychiatryczne.

4.3. Zasoby pomocy społecznej

4.3.1. Dom Pomocy Społecznej w Darskowie

Dom Pomocy Społecznej w Darskowie przeznaczony jest dla osób przewlekle chorych psychicznie – w Domu przebywa 67 pacjentów. Dom świadczy usługi zgodnie z obowiązującym standardem, a w szczególności:

- 1) zapewnienia potrzeb bytowych tj. zapewnienia odpowiedniego miejsca zamieszkania, wyżywienia i organizacji posiłków, zapewnienie odzieży i obuwia, utrzymania czystości,
- 2) usług opiekuńczych tj. udzielenia pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacyjnych, niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych, zapewnienia środków czystości i higienicznych oraz pomocy w utrzymaniu higieny osobistej, organizacji i działalności zespołów terapeutyczno- opiekuńczych,
- 3) usług wspomagających tj. świadczenia pracy socjalnej, organizacji terapii zajęciowej, możliwości korzystania przez mieszkańców z biblioteki i punktu bibliotecznego, codziennej prasy, przepisów prawnych dotyczących domów pomocy społecznej, umożliwienia zaspokojenia potrzeb kulturalnych, zapewnienia regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawności załatwienia skarg i wniosków, zapewnienia warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu, umożliwienia zaspokajania potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem mieszkańca, zapewnienia kontaktu z psychologiem i psychiatrą,
- 4) świadczenie usług w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej.
- 5) Dom w ramach integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzi programy:
- 6) „Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi- gospodarowanie własnymi środkami finansowymi”
- 7) „Integracja społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi – umiejętności załatwienia spraw urzędowych”.
- 8) Dom Pomocy Społecznej organizuje turnieje sportowe, zabawy taneczne i okolicznościowe, ogniska , wycieczki, konkursy plastyczne, artystyczne, uczestniczy w imprezach dla osób niepełnosprawnych w innych domach pomocy społecznej.

4.3.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim jest samodzielną jednostką organizacyjną samorządu powiatowego.

Do zadań Centrum należy między innymi:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z gminami z terenu Powiatu Drawskiego;
- 2) prowadzenie wszystkich spraw z zakresu pieczy zastępczej nie zastrzeżone na rzecz innych podmiotów;
- 3) sprawowanie w imieniu Starosty nadzoru nad działalnością specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej;
- 4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 5) udzielanie informacji osobom ubiegającym się o pomoc, o przysługujących im prawach i uprawnieniach;
- 6) dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 7) udzielanie dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 8) dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- 9) dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 10) współpraca z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych;

Dofinansowanie wybranych zadań ze środków PFRON wg poniższego zestawienia przedstawia się następująco:

rodzaj rehabilitacji społecznej		2013	2014
turnusy rehabilitacyjne – ogółem osoby niepełnosprawne		176	137
w tym	osoby z zaburzeniami psychicznymi do 16 roku życia	1	3
	osoby z zaburzeniami psychicznymi powyżej 16 roku życia	34	19
warsztaty terapii zajęciowej – ogółem osoby niepełnosprawne		0	
w tym	osoby z zaburzeniami psychicznymi do 16 roku życia	0	0
	osoby z zaburzeniami psychicznymi powyżej 16 roku życia	0	0

W roku 2013 dofinansowanie do wszystkich realizowanych zadań z rehabilitacji społecznej otrzymały 34 osoby powyżej 16 r.ż. i 1 osoba do 16 r.ż. z zaburzeniami psychicznymi. Natomiast w roku 2014 dofinansowanie do wszystkich realizowanych zadań z rehabilitacji społecznej otrzymały 19 osoby powyżej 16 r.ż. i 3 osoby do 16 r.ż. z zaburzeniami psychicznymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało od 2008 roku projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – „Szansa na przyszłość” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany przez PCPR skierowany był głównie do osób niepełnosprawnych. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez integrację ze społeczeństwem, przywrócenie zdolności lub możliwości zatrudnienia, nabycie umiejętności pokonywania i eliminowania przeszkód napotykanym w procesie dostępu do praw i usług społecznych.

W ramach projektu „Szansa na przyszłość” wsparciem objęto w 2013 roku 60 osób, w tym 54 niepełnosprawne i w tym 6 osób z zaburzeniami psychicznymi, a w 2014 roku 43, w tym 39 osób niepełnosprawnych i w tym 6 osób z zaburzeniami psychicznymi.

4.3.3. Powiatowy Dzienny Dom Samopomocy - Ośrodek Rehabilitacyjno-Kulturalny w Drawsku Pomorskim (z Filią w Złocieńcu od 1 grudnia 2014 roku).

Powiatowy Dzienny Dom Samopomocy – Ośrodek Rehabilitacyjno – Kulturalny jest placówką pobytu dziennego. Przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie w wieku od 18 do 60 roku życia, mających poważne trudności w życiu codziennym, wymagających pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, jednocześnie wymagających wsparcia i postępowania rehabilitacyjnego. W 2013 roku w PDDS-OR-K środowiskowe wsparcie otrzymało 37 uczestników, a w 2014 roku 40 uczestników.

4.3.4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Drawsku Pomorskim

W skład Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Drawsku Pomorskim wchodzi specjaliści z różnych dziedzin, uznani za niezbędny do określenia stopnia niepełnosprawności.

Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci osoby przed 16 rokiem życia.

Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń	Wiek			Płeć	
		0-3 lat	4-7 lat	8-16lat	K	M
2013						
01- U (Upośledzenie umysłowe)	6	2	1	3	3	3
02- P (Choroby psychiczne)	3	1	1	1	1	2
05- R (Upośledzenia narządu ruchu)	6	3	4	1	3	2
06- E (Epilepsja)	2	1	0	1	0	2
10- N (Choroby neurologiczne)	11	6	5	1	6	5
12-C (Całościowe)	4	1	2	1	2	2

zaburzenia rozwojowe)						
RAZEM	32	14	13	8	15	16
2014						
01- U (Upośledzenie umysłowe)	8	0	3	5	2	6
02- P (Choroby psychiczne)	0	0	0	0	0	0
05- R (Upośledzenia narządu ruchu)	0	0	0	0	0	0
06- E (Epilepsja)	2	0	2	0	0	2
10- N (Choroby neurologiczne)	9	5	1	3	6	3
12-C (Całościowe zaburzenia rozwojowe)	11	5	3	3	3	8
RAZEM	30	10	12	11	11	19

*Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, stopni niepełnosprawności, wieku, płci, wykształcenia i zatrudnienia.
Osoby powyżej 16 roku życia*

Symbole	STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI				WIEK				PŁEĆ		WYKSZTAŁCENIE					ZATRUDNIENIE	
	znaczny	umiarkowany	lekki	razem	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	mniej niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze	średnie	wyższe	TAK	NIE
2013																	
01- U	3	7	3	13	12	1	0	0	7	6	0	12	1	0	0	0	13
02- P	24	40	26	90	4	19	41	26	39	51	1	31	30	26	2	11	79
05- R	39	93	150	282	13	30	155	84	149	133	3	79	98	87	15	62	220
06- E	0	17	4	21	6	8	6	1	11	10	0	10	5	5	1	7	14
10- N	14	14	22	50	6	5	15	8	18	16	2	13	10	6	3	4	30
12-C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	80	171	205	456	41	63	217	119	224	216	6	145	144	124	21	84	356
2014																	
01- U	7	3	2	12	9	1	2	0	4	8	4	8	0	0	0	0	12
02- P	12	29	19	60	4	18	17	21	24	36	4	27	14	13	2	1	59
05- R	21	39	115	175	10	15	86	64	92	83	6	49	49	57	14	35	140
06- E	0	9	10	19	4	5	7	3	12	7	0	6	8	4	1	5	14
10- N	36	28	30	94	4	11	34	45	48	46	1	38	32	19	4	6	88
12-C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	76	108	176	360	31	50	146	133	180	180	15	128	103	93	21	47	313

Objaśnienia:

- 1- U - upośledzenie umysłowe, 02- P - choroby psychiczne, 05- R - upośledzenia narządu ruchu,
06- E -epilepsja, 10- N -choroby neurologiczne, 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

4.3.5. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Jako organ opiniodawczo- doradczy przy Staroście Drawskim funkcjonuje Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Do zakresu działania powiatowych rad należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
  - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- 2) opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) ocena realizacji programów;
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

4.3.6. Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim

Niepełnosprawne osoby z zaburzeniami psychicznymi są specyficzną grupą. Ich aktywność zawodowa jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Praca zgodna z kwalifikacjami daje niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi możliwość uczestniczenia w życiu społeczno-gospodarczym naszego Powiatu oraz jest gwarantem poczucia własnej wartości, samorealizacji i samodzielności materialnej. Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu niepełnosprawnych, rehabilitacja osoby niepełnosprawnej powinna obejmować zarówno rehabilitację leczniczą, psychiczną, społeczną jak i zawodową. Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim realizuje programy na rzecz aktywności osób bezrobotnych w tym osób niepełnosprawnych. W 2012 roku 11 osób niepełnosprawnych z tytułu choroby psychicznej zostało zaktywizowanych poprzez zastosowanie usług i instrumentów rynku pracy w szczególności poprzez:

- propozycje pracy,
- propozycję indywidualnej porady zawodowej,
- propozycje stażu,
- propozycję indywidualnej informacji zawodowej,

- propozycję prac społecznie użytecznych.

Powiatowy Urząd Pracy w Drawsku Pomorskim dysponuje środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z rehabilitacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2013 r., pracodawcy zgłosili 69 wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w ewidencji osób niepełnosprawnych było zarejestrowanych 216 osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym 98 kobiet (4,1% ogółu bezrobotnych – 5.198 osób, w tym 2.635 kobiet) W 2014 r., pracodawcy zgłosili 60 wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. w ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim były zarejestrowane 188 osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy, w tym 90 kobiet. (3,9 % ogółu bezrobotnych – 4.705).

W tej grupie jest 21 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z tytułu choroby psychicznej.

Osoby niepełnosprawne objęte rehabilitacją zawodową w Powiecie Drawskim w latach 2013-2014

Lp.	Osoby bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	2013	2014	
1.	Pośrednictwo pracy	Ogółem osoby niepełnosprawne	176	188
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	19	21
2.	Poradnictwo zawodowe	Ogółem osoby niepełnosprawne	34	42
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	3	4
3.	Szkolenia	Ogółem osoby niepełnosprawne	3	8
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	2
4.	Staże	Ogółem osoby niepełnosprawne	25	31
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	1
5.	Prace interwencyjne	Ogółem osoby niepełnosprawne	1	6
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-
6.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	Ogółem osoby niepełnosprawne	1	1
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-
7.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	Ogółem osoby niepełnosprawne	1	3
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-
8.	Zajęcia aktywizacyjne	Ogółem osoby niepełnosprawne	-	-
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-

9.	Zajęcia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	Ogółem osoby niepełnosprawne	-	-
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-
10.	Wyposażenie stanowiska pracy i podjęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON i inne.	Ogółem osoby niepełnosprawne	-	Dotacja 2 Refundacja 2
		W tym z zaburzeniami psychicznymi	-	-

4.3.7. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej w Ośrodku Wspierania dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim funkcjonuje Placówka Opiekuńczo Wychowawcza, łącząca zadania placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego oraz hostel, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Punkt Interwencji Kryzysowej.

Ośrodek prowadzi oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ośrodek opracował i realizuje Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020, którego głównym celem jest przeciwdziałanie przemocy i ochrona ofiar w rodzinie, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu.

Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny realizuje zadania z zakresu interwencji kryzysowej. Punkt Interwencji Kryzysowej (w dalszej części zwanej PIK) podejmuje szereg interdyscyplinarnych działań na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, głównie w celu przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie.

W ramach PIK pod numerem 94 343 29 94 działa całodobowy telefon zaufania. Osoby w kryzysie mogą bezpłatnie korzystać z pomocy i wsparcia specjalistów: powiatowego koordynatora ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, radcy prawnego.

W 2013 r. w ramach PIK pomocy i wsparcia w zakresie: porad prawnych, wsparcia psychologa, i pedagoga, pracy socjalnej otrzymało łącznie 262 osoby, a w roku 2014 233 osoby. W ramach działania telefonu zaufania w roku 2013 /2014 wsparcie uzyskało 29 osób. Hostel działający przy PIK zapewnia schronienie osobom w sytuacji zagrożenia ze strony sprawcy przemocy. Posiada 4 miejsca. Ze schronienia w hostelu w 2013 roku korzystało 12 osób, a w roku 2014, 11 osób. W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny w Drawsku Pomorskim w 2013/14 r. sześćcioro dzieci było leczonych psychiatrycznie

w Specjalistycznej Przychodni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Koszalinie. Jedno dziecko było hospitalizowane na oddziale psychiatrycznym.

4.3.8. Miejsko Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej, w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi, organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy lub w ośrodkach wsparcia takich jak środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy, dzienne domy pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą obejmować:

- 1) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza: uczenie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, w tym funkcjonowania społecznego, motywowanie do aktywności, prowadzenie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych (utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami w miejscu nauki i pracy, organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji);
- 2) interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w tym: poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, ułatwienie dostępu do edukacji i kultury, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny podopiecznego, współpraca z jego rodziną;

- 3) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskanie świadczeń, wypełnianie dokumentów);
- 4) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (szukanie informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą, rozwiązywanie problemów psychicznych wynikających z pracy lub jej braku);
- 5) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi (nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków, usamodzielnianie finansowe);
- 6) usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu (zgodnie z zaleceniami lekarskimi, współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego);
- 7) pomoc mieszkaniową (w uzyskaniu mieszkania, organizowaniu drobnych remontów, napraw, kształtowanie właściwych relacji z sąsiadami);
- 8) zapewnienie dzieciom i młodzieży z głębokim upośledzeniem dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeżeli nie mają ich zapewnionych.

Na terenie powiatu drawskiego funkcjonują cztery miejsko gminne ośrodki pomocy społecznej tj. w Czaplunku, Drawsku Pomorskim, Kaliszu Pomorskim, Złocięncu oraz dwa gminne ośrodki pomocy społecznej tj. w Ostrowicach i Wierzchowie Ośrodki Pomocy Społecznej, które na poziomie gmin prowadzą działania w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zobowiązane są do udzielania pomocy zarówno osobom niepełnosprawnym jak i ich rodzinom.

Zestawienie za rok 2013

Lp.	miasto i gmina	ilości świadczeń wypłacanych z tytułu choroby psychicznej	ilości osób z zaburzeniami psychicznymi
1.	Czaplinek	1600	92(w tym również dzieci)
2.	Drawsko Pomorskie	202	31
3.	Kalisz Pomorski	12	20
4.	Złocieniec	2236	43
5.	Ostrowice	288	24
6.	Wierzchowo	564	41

Zestawienie za rok 2014

Lp.	miasto i gmina	ilości świadczeń wyplacanych z tytułu choroby psychicznej,	ilości osób z zaburzeniami psychicznymi
1.	Czaplinek	1573	89 (w tym również dzieci)
2.	Drawsko Pomorskie	187	31
3.	Kalisz Pomorski	18	22
4.	Złocieniec	1525	35
5.	Ostrowice	276	23
6.	Wierzchowo	552	40

4.3.9. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmują działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną.

W ramach gminnych komisji działają Gminne **Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, realizujące działania określone w gminnych programach przeciwdziałania przemocy rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy rodzinie, a także **Punkty Informacyjno – Konsultacyjne**: dla Osób z Problemem Alkoholowym, dla Uzależnionych od Narkotyków, dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, które świadczą porady dla osób uzależnionych współmałżonków i dorosłych dzieci, badania psychologiczne, skierowania do poradni uzależnień oraz spotkania dla całej rodziny, porady prawne, porady psychologiczne, spotkania terapeutyczne, konsultacje indywidualnych przypadków.

W roku 2014 w gminach:

Czaplinek komisja odbyła 21 posiedzeń na które wezwano łącznie 171 osób, z czego wstawiło się 130 osób. Terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu prowadzona była 2 razy w miesiącu po 4 godziny, z porad skorzystało 76 osób. Z porad ds. narkomani skorzystało 181 osób oraz udzielono 27 porad telefonicznych. Pomocą przez Zespoły

Interdyscyplinarne objęto 100 osób, 25 kobiet, 25 mężczyzn, 50 dzieci. Procedurą „Niebieskiej karty” objęto 15 osób. Programem Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych objęto 171 osób. Programem Przeciwdziałania Narkomanii objęto 181 osób.

Na terenie gminy funkcjonują 2 Punkty Konsultacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. W punktach zatrudnionych jest dwóch specjalistów w zakresie profilaktyki uzależnień. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przemocy odbył 15 spotkań, 25 spotkań grup roboczych. Na terenie gminy funkcjonują 2 kluby abstynenta „Ametyst” i „Pomóż Mi”.

Drawsko Pomorskie objęto poradnictwem specjalistycznym około 200 osób (wskazane osoby zgłaszały się do Punktu wielokrotnie). Wsparciem objęto 56 osób. Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi objęto 57 osób (300 porad). Programem Przeciwdziałania Narkomanii objęto 41 osób.

3 punkty konsultacyjne:

- dla osób z problemami alkoholowymi – 1 terapeuta – 300 spotkań.
- dla osób uzależnionych od narkotyków – 1 terapeuta – 82 spotkania.
- do przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 psycholog, 1 pracownik socjalny – 99 spotkań. Zatrudnionych 4 specjalistów. 1 Klub Abstynenta.

Kalisz Pomorski 176 rodzin objęto poradnictwem psychologa. 28 osób objęto procedurą „Niebieskiej karty” w tym 14 kobiet. 32 osoby objęte przez GKRPA w tym 7 kobiet. Około 700 osób objęto Programem Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi, około 200 osób objęto Programem Przeciwdziałania Narkomanii. 1 punkt konsultacyjny alkoholowy- 259 osób. Zatrudniony 1 terapeuta. 2 psychologów. Odbyły się 42 spotkania grup roboczych Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Złocieniec w punkcie konsultacyjno-informacyjnym objęto wsparciem;

- psychologicznym – 86 osób podczas 276 konsultacji, w tym 13 osób uczestniczyło raz w miesiącu grupie wsparcia osób współuzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie,
- pedagogicznym – 37 osób podczas 117 konsultacji, na terenie gminy funkcjonują 2 punkty Konsultacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków. W punktach zatrudnionych jest dwóch specjalistów w zakresie profilaktyki uzależnień. Interdyscyplinarny Zespół ds. przemocy odbył 15 spotkań, 25 spotkań grup roboczych. Na terenie gminy funkcjonują 2 kluby abstynenta „Ametyst” i „Pomóż Mi”.

Ostrowice 14 osób objęto wsparciem przez GKRPA. 645 osób objęto Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 160 osób objęto Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

Wierzchowo Poradnictwem specjalistycznym terapeuty objęto 7 rodzin. 19 osób zostało objętych przez GKRPA. W zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Świerczynie, Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Wierzchowie przeprowadzono spotkania dotyczące Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii.

Na terenie gminy funkcjonuje 1 punkt konsultacyjny gdzie zatrudniony jest 1 terapeuta. Jeden raz w tygodniu prowadzony jest dyżur wsparcia w rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii.

4.4.Placówki edukacyjne

4.4.1. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Drawsku Pomorskim

Poradnia udziela dzieciom, (od momentu urodzenia) i młodzieży pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Do zadań Poradni należy:

- 1) diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- 2) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Diagnozowanie dzieci i młodzieży jest prowadzone w szczególności w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu;

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w zakresie zapobiegania zaburzeniom psychicznym opracowuje i realizuje programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie/w szkole i w środowisku lokalnym;

Programy dla rodziców:

- zajęcia dla rodziców na temat przemocy seksualnej;
- program dla rodziców na temat przemocy domowej;
- radzenie sobie w sytuacjach trudnych;
- jak rozmawiać z dorastającymi dziećmi;
- błędy wychowawcze rodziców i ich wpływ na psychikę dziecka;
- jak radzić sobie z agresją i przemocą;

- reagowanie doraźne w sytuacjach przemocy;
- jak powinien przebiegać prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży;
- zapobieganie agresywnym zachowaniom dzieci;
- przemoc domowa- jak sobie z nią radzić, gdzie szukać pomocy;
- agresja i przemoc,
- narkotyki i Dopalacze – Zjawisko. Zagrożenia, rozpoznanie zachowań, profilaktyka. Konferencja.

Programy dla nauczycieli i pedagogów:

- objawy przemocy domowej w zachowaniu dzieci;
- wykorzystywanie seksualne dzieci;
- zachowania trudne w wieku przedszkolnym;
- jak radzić sobie w trudnych sytuacjach;
- Co jest ważne w wychowaniu dzieci w młodszym wieku szkolnym.
- narkotyki i Dopalacze – Zjawisko. Zagrożenia, rozpoznanie zachowań, profilaktyka. Konferencja.
- alkoholowy Zespół Płodowy (FAS) – diagnoza i system pomocy - Szkolenie

Programy dla dzieci i młodzieży:

- lęk, złość, agresja;
- złość, agresja, przemoc;
- rozpoznawanie i nazywanie uczuć;
- jak radzić sobie ze stresem;
- „dziękuję, nie”
- emocje- uczucia;
- jak radzić sobie ze złością;
- jak radzić sobie z agresją własną i innych;
- potrafię sobie poradzić;
- agresja werbalna;
- jak radzić sobie z agresją i przemocą;
- przemoc - jak sobie z nią radzić, gdzie szukać pomocy.

Poradnia prowadzi działania z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego dla dzieci, rodziców, nauczycieli i pracowników instytucji z terenu powiatu:

- program zajęć terapeutycznych dla dzieci z ADHD,
- organizowanie konferencji na temat promocji zdrowia i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- realizowanie programów socjoterapeutycznych dla uczniów,

- doradztwo zawodowe dla uczniów z upośledzeniem umysłowym uczęszczających do gimnazjum.

W Poradni są organizowane i działają na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r. zespoły orzekające wydające:

- 1) orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy,
- 2) orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub oddziału przedszkolnego,
- 3) orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły,
- 4) orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim,
- 5) opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zwaną dalej opinią, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

ORZECZENIA O POTRZEBIE NAUCZANIA INDYWIDUALNEGO					
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
zaburzenia zachowania	10	12	8	11	8

zaburzenia emocjonalne	0	0	0	0	2
fobia szkolna	0	0	0	0	2
depresja młodzieńcza	1	1	6	1	0
zespół aspergera	2	2	1	0	0
autyzm	2	3	2	1	4
stan po porodzie	7	1	5	6	7
epilepsja	1	2	1	2	1
choroby przewlekła i wypadki losowe	17	16	22	16	8

ORZECZENIA O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
niepełnosprawność ruchową	4	1	6	3	14
zagrożenie niedostosowaniem społecznym	0	0	16	7	9
niedostosowanie społeczne	38	30	62	62	72
upośledzenie w stopniu lekkim	96	95	96	55	76
upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym	24	23	32	8	31
niepełnosprawność sprzężona	6	6	10	20	21
autyzm	1	2	2	3	6

niedowidzenie	3	3	3	4	15
niedostłyszenie	4	4	6	3	7
zajęcia rewalidacyjno - wychowawczych zespołowych/indywidualnych	3	6	7	3	2

4.4.2. Zespół Placówek Edukacyjno - terapeutycznych w Bobrowie

Jest to placówka oświatowa do której przynależą: Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bobrowie, Oddział Rewalidacyjno-Wychowawczy w Drawsku Pomorskim i Specjalne Przedszkole w Drawsku Pomorskim. W Zespole uczą się dzieci i młodzież objęte kształceniem specjalnym w stopniu lekkim ze sprzężeniami, umiarkowanym, znacznym, głębokim od 2,5 roku do 25 lat. Placówka posiada całodobowa opiekę od poniedziałku do piątku. Szkoła zapewnia rozwój dziecka na wielu płaszczyznach w taki sposób, aby mogło wejść w życie samodzielne do tego przygotowane w ramach swoich możliwości. Realizowany jest Program Profilaktyczny i Wychowawczy Zespołu Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie. Szkoła w swojej ofercie rozwija zainteresowania, pasje uczniów poprzez bogatą ofertę edukacyjno-wychowawczą:

- 1) Zajęcia logopedyczne
- 2) Zajęcia z arteterapii

- 3) Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
- 4) Makaton- alternatywne formy komunikacji
- 5) Dogoterapia
- 6) Hipoterapia
- 7) Metoda ruchu rozwijającego W. Sherborn
- 8) Zajęcia w „sali światła”
- 9) Terapia biofeedback
- 10) Koło teatralne „Animus”
- 11) Zajęcia na basenie
- 12) Zajęcia sportowe „Orlik” i „hala sportowa”
- 13) Zajęcia rewalidacyjne
- 14) Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze

Uczniowie ZPET w Bobrowie są objęci opieką psychologa szkolnego oraz funkcjonuje gabinet medycyny szkolnej. Uczniowie mogą korzystać z świetlicy szkolnej oraz biblioteki. Dla każdego oddziału szkolnego utworzonego w Bobrowie i Drawsku Pom przy ul. Seminaryjnej 2 jest powołany Zespół Wychowawczy, który ma za zadanie rozwiązywać problemy wychowanków. Ponadto Zespół Placówek Edukacyjnych w Bobrowie realizuje szereg programów wychowawczych i profilaktycznych oraz projektów edukacyjnych między innymi: „Mądra szkoła czyta dzieciom”, projekt „Kultura”, projekt „Cztery pory roku”, program wychowawczy „Przeciwdziałanie agresji i przemocy”. Szkoła bierze udział w projektach współfinansowanych z Unii Europejskiej: „Szlanka mleka”, „Owoc w szkole”. Są organizowane „turnusy rehabilitacyjne” dla uczniów z różnymi dysfunkcjami.

4.5. Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu drawskiego

4.5.1. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Radość z życia” , który prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno Wychowawczy (w dalszej części zwany OREW) w Gudowie

Placówka jest niepubliczną, specjalistyczną, wielofunkcyjną placówką prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Radość z życia”. Głównym celem OREW jest uzyskanie przez wychowanków autonomii, rozumianej, jako niezależność, samodzielność i zaradność życiową na miarę indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych. OREW przeznaczony jest dla wychowanków od 0 do 25 roku życia, którzy wymagają kompleksowej, wielodyscyplinarnej pomocy rehabilitacyjno – edukacyjnej świadczonej w odpowiednich warunkach i z opieką dostosowaną do stanu psychofizycznego i wieku. W OREW znajdują się wychowankowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

4.5.2. Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „NIKE”

Złocieniec, ul. Okrzei 14

Swoje cele Stowarzyszenie realizuje przy zachowaniu obowiązujących przepisów przez współpracę m.in.; poradniami i ośrodkami leczenia otwartego, instytucjami i organizacjami powołanymi do działalności przeciwalkoholowej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innymi np. oświata, pomoc społeczna itp.

Organizowanie obozów terapeutycznych, rajdów, wycieczek, imprez rekreacyjno sportowych o charakterze abstynenckim, organizowanie grup psychoterapeutycznych, samopomocowych, wsparcia integracji rodzin pochodnych na wzór AA, jako przedłużenie i poszerzenie ogólnie pojętego leczenia odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu, działalność informacyjno- propagandowa na rzecz trzeźwości rozwiązywania problemów alkoholowych na obszarze swojego działania, prowadzenie punktów informacyjno- kontaktowych, telefonów zaufania itp.

4.5.3. Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Carpe Diem”

78- 520 Złocieniec, ul. Kościelna 2

Stowarzyszenie prowadzi działalność na rzecz integracji społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szczególności osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków i ich rodzin, osób bezdomnych, chorych psychicznie, osób bezrobotnych, osób starszych, osób

niepełnosprawnych. Celem jego jest ochrona i promocja zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego, a także zapobieganie patologiom społecznym i zaburzeniom psychicznym.

4.5.4. Stowarzyszenie „Ametyst”

78- 550 Czaplunek, ul. Wałęcka 49

Stowarzyszenie prowadzi m. im: świetlicę socjoterapeutyczną i rehabilitację zajęciową na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych, dzieciom zaniedbanym, osieroconym, opuszczonym, opóźnionym w rozwoju, pochodzących z rodzin bezrobotnych, wielodzietnych i patologicznych. Swoje cele realizuje przy zachowaniu obowiązujących przepisów przez współpracę z poradniami i ośrodkami leczenia otwartego, instytucjami i organizacjami powołanymi dla działalności przeciwalkoholowej, profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.

4.5.5. Stowarzyszenie „FILAR” w Drawsku Pomorskim,

78-500 Drawsko Pomorskie ul. B. Chrobrego 4

Stowarzyszenie swe cele realizuje między innymi poprzez: wielokierunkową działalność zapobiegając wykluczeniu społecznemu, pomoc rodzinom i osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, kształtowanie postaw prozdrowotnych zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, działalność kulturalną, sportową i przede wszystkim szeroko rozumianą działalność na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Cele i zadania realizowane w powiecie drawskim wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Cele główne programu:

- 1) Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym
- 2) Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form i pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym i rodzinnym.

Cele szczegółowe:

- 1) Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
- 2) Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
- 3) Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4) Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.
- 5) Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
- 6) Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 7) Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

6. Harmonogram realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego

Lp.	Treść przedsięwzięcia	Odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji
1.	Realizacja programów zdrowotnych i wychowania w szkole oraz zapobiegania przemocy w rodzinie i w środowisku lokalnym	PCPR, PPP, ZPE-T , OWDiR, szkoły	Realizacja ciągła
2.	Realizacja działań edukacyjno-informacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałaniu dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	PCPR, PPP, ZPE-T , PUP DPS, PDDS-OR-K, szkoły, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych	Realizacja ciągła
4.	Tworzenie nowych placówek dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Powiat Drawski, PDDS-OR-K, DPS,	Realizacja ciągła
5.	Realizacja programu rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	Realizacja ciągła
6.	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	Realizacja ciągła
7.	Przygotowanie kampanii szkoleniowo – informacyjnej skierowanej do pracodawców, promującej zatrudnienie osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	Realizacja ciągła
8.	Zwiększenie udziału zagadnień zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	PUP	Realizacja ciągła
9.	Przygotowanie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki medycznej i pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Starostwo Powiatowe, PUP, PCPR,	2014-2015
10.	Ogłaszanie konkursu ofert dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin	Starostwo Powiatowe	realizacja ciągła
11.	Rozwój aktywnej rehabilitacji osób z zaburzeniami psychicznymi, uczestnictwo w projekcje systemowym; konsultacje i poradnictwo specjalistyczne; porady telefoniczne	PCPR, PIK, PDDS-OR-K	Realizacja ciągła

12.	Współpraca z placówkami zajmującymi się ochroną zdrowia psychicznego	Starostwo Powiatowe	Realizacja ciągła
13.	Wspieranie organizacji imprez na rzecz osób niepełnosprawnych w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz środowiska lokalnego	Starostwo Powiatowe, PCPR i organizacje pozarządowe	Realizacja ciągła

Wydział Ochrony Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim w imieniu Zarządu Powiatu Drawskiego jest koordynatorem opracowania, realizacji i monitorowania.

Przy opracowywaniu Programu współpracowali:

- 1) Teresa Całka -Witkowska – Naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim,
- 2) Jolanta Banaszek – Naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim,
- 3) Alicja Krycka – Sumińska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim,
- 4) Urszula Bolewicz- Prezes Stowarzyszenia „FILAR”
- 5) Wioletta Kubik – Dyrektor Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Drawsku Pomorskim,
- 6) Henryk Andrałojć – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim,
- 7) Eleonora Winiarska – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Darkowie,
- 8) Krystian Ignacak– Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Bobrowie,
- 9) Joanna Gańko – Dyrektor SP ZOZ Szpitala Specjalistycznego MSW w Złocieńcu,
- 10) Paulina Sokołowska – Dyrektor Stowarzyszenie Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno -Wychowawczy w Gudowie,
- 11) Agnieszka Redmann– Pracownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawsku Pomorskim.

8. Podsumowanie

Cele strategiczne Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Drawskiego na lata 2013 – 2015 wynikają z priorytetów określonych w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015.

Program bazuje na istniejącej infrastrukturze społecznej i ochrony zdrowia oraz organizacjach realizujących zadania z obszaru obejmującego zadania dotyczące zdrowia psychicznego.

Program ma charakter otwarty i z pewnością będzie modyfikowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych i organizacyjnych. W programie położono główny nacisk na zadania z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego oraz budowania partnerstwa pomiędzy wszystkimi podmiotami realizującymi program.